

รูปแบบการพยากรณ์ไผ่ยิปซีลายไทยเชิงพุทธบูรณาการ
The Form of Lai Thai Prophecy Based on Buddhist
Integration

เขมชาติ ปริญญานุสรณ์
Khemachat Parinyanusorn^๑

Received: *March 15, 2019*

Revised: *April 22, 2019*

Accepted: *April 29, 2019*

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพยากรณ์ไผ่ยิปซีลายไทยเชิงพุทธบูรณาการ” นี้มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ (๑) เพื่อศึกษาแนวคิดการพยากรณ์ตามหลักโหราศาสตร์ไผ่ยิปซีลายไทย (๒) เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวกับการพยากรณ์ไผ่ยิปซีลายไทย (๓) รูปแบบการพยากรณ์ไผ่ยิปซีลายไทยเชิงพุทธบูรณาการ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพเน้นศึกษาเอกสาร ผลการวิจัยพบว่าโหราศาสตร์เป็นศาสตร์ที่นำดวงดาวบนท้องฟ้ามาใช้ในการพยากรณ์ทำนายชะตาสิ่งต่างๆ และชีวิต ไผ่ยิปซีลายไทยนับว่าเป็นโหราศาสตร์แขนงหนึ่งซึ่งนำไฟมาเป็นตัวกำหนดการพยากรณ์ ซึ่งไผ่ยิปซีลายไทยสำหรับแรกของโลกมีทั้งหมด ๗๘ ใบ หลักธรรมที่นำมาบูรณาการกับการพยากรณ์ไผ่ยิปซีลายไทยขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้พยากรณ์ ตามสถานการณ์ หลักธรรมที่นำมาประยุกต์ได้ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ทิฐุธรรมมีกัตถประโยชน์ หลักโภควิภาค สัมมาอาชีวะ หลักอิทธิบาท ๔ ฆราวาสธรรม ๕ สันโดษ พรหมวิหาร ๔ ความไม่ประมาท หลักธรรมในโรคนสูตร รูปแบบการพยากรณ์ไผ่ยิปซีลายไทยเชิงพุทธบูรณาการแบ่ง ๕ ชุด คือ ๑) ชุดหลักมี ๒๒ ใบ ๒) ชุดรองมีทั้งหมด ๕๖ ใบแบ่งเป็น ชุดคทา ๑๔ ชุดตะบอง ๑๔ ใบ ชุดหอยสังข์ ๑๔ ชุดดอกบัว ๑๔ แบ่งการพยากรณ์ออกเป็น ๕ ด้านคือ ๑) ด้านการเงินมีหลักธรรมที่บูรณาการเช่น ทิฐุธรรมมีกัตถะ ๔ เป็นต้น ๒) ด้านการงานมีหลักธรรมที่บูรณาการเช่น หลักสัมมาอาชีวะ อิทธิบาท ๔ เป็นต้น ๓) ด้านความรักมีหลักธรรมที่บูรณาการเช่น หลักฆราวาสธรรม ๔ ศีล ๕ ข้อที่ ๓ เป็นต้น ๔) ด้านครอบครัวมีหลักธรรมที่บูรณาการเช่น มงคลสูตรข้อสันโดษ กตัญญูทเวที เป็นต้น ๕) ด้านสุขภาพมีหลักธรรมที่บูรณาการเช่น อปัมาทธรรม เป็นต้น

คำสำคัญ : รูปแบบการพยากรณ์, ไผ่ยิปซีลายไทย, พุทธบูรณาการ

---

^๑ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Buddhist Studies, Graduate School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.
Email: Khem.Parinyanusorn@gmail.com

Abstract

The study entitled “The Form of Lai Thai Prophecy Based on Buddhist Integration” contained 3 objectives; 1) to study the principle of prophecy based on Lai Thai cards, 2) to study of Buddhist teachings concerning the principle of Lai Thai prophecy and 3) the forms of Lai Thai prophecy based on Buddhist integration. It was a qualitative research emphasizing on documentary data. Its findings were that astrology concerns with for predicting life and situations. Lai Thai prophecy was discovered firstly in Thailand containing 78 cards. Lai Thai prediction can be applied as the tools to solve immoral behavior using Buddhist teachings for the best interests of individual and society. The form of Lai Thai prophecy based on Buddhist integration was classified into 2 parts; 1) major including 22 cards and 2) minor group including 56 cards divided into Wand set 14 cards, Sword set 14 cards, Cup set 14 cards and Coin set 14 cards. The predictions are seen in 5 aspects; 1) monetary aspect supported by 4 Dhitthadhammikattha etc., 2) works supported by right livelihood, 4 Iddhipāda etc., 3) love integrated by Garavasadhama 4, 5 Sila, Patirupadesa etc., 4) family integrated by Santutth in Mangalasutta, gratitude etc. and 5) health aspect can be integrated by Appamādadhamma etc.

Keywords: Form of prophecy, Lai Thai Gypsi card, Buddhist integration

๑. บทนำ

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มุ่งเน้นเรื่องการพ้นทุกข์ และสอนให้รู้จักทุกข์และวิธีการดับทุกข์ อันเป็นเหตุให้เกิดทุกข์จากกิเลสทั้งปวงคือ ความโลภ ความโกรธ ความหลง เพื่อขจัดความทุกข์ให้แก่มนุษย์อย่างแท้จริง หลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนาเป็นความจริงอันประเสริฐ เป็นเครื่องมือเตือนใจทำให้ระลึกถึงความเป็นจริงของชีวิต แล้วจะทำให้เกิดความรู้เท่าทัน ความรู้เท่าทันนี้ ก็จะช่วยให้บุคคลดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข อันจะนำไปสู่การดับทุกข์^๒ ซึ่งเป็นเป้าหมายของการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ ให้เป็นมนุษย์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

ด้วยบริบทคนส่วนใหญ่ในสังคมไทยแม้ว่าจะได้ชื่อว่าเป็นชาวพุทธก็จริง แต่กลับไม่มีความเข้าใจในหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา จึงเป็นผลทำให้เมื่อมนุษย์ต้องประสบกับปัญหาเกี่ยวกับภาวะวิกฤตหลายๆ ด้านการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ นอกจากนั้นมนุษย์ยังมีปัญหาอื่นๆ อันเกิดจากภัยพิบัติธรรมชาติต่างๆ เช่น อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย สิ่งเหล่านี้ทำให้มนุษย์เกิดความเครียด ความวิตกกังวล ความเดือดร้อน ที่ตนไม่สามารถแก้ไขหรือจัดการในปัญหานั้นได้ ก็หันไปพึ่งพาสังคักศีลธิ่มากกว่าที่จะลงมือแก้ไขจัดการปัญหาที่เข้ามาในชีวิตด้วยตนเอง และบุคคลบางกลุ่มมีความสนใจพระพุทธศาสนาในฐานะที่พึ่งทางใจ อ่อนน้อมขอขอโชคขอลาภ บนบานศาลกล่าว

เพราะเชื่อว่าทำแล้วให้ความรู้สึกสบายใจในการดำเนินชีวิต มีผลสำรวจพฤติกรรมการใช้บริการหมอดู^๓ พบว่า พฤติกรรมการดูหมอดูมีความสนใจพึ่งพารูทศกรรมกรรมเป็นประจํามากขึ้นในปีที่ผ่านมา และ ปัญหายอดที่นำไปปรึกษาหมอดู คือ ปัญหาในเรื่องการงาน ปัญหาเรื่องการเงิน และปัญหาเรื่องความรัก การทำนายทายทักของหมอดูมีบทบาทสำคัญส่วนหนึ่งที่ใช้ในการตัดสินใจ ในการพยากรณ์โหราศาสตร์ ถือได้ว่ามีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยอย่างมาก การพยากรณ์ด้วยไพ่ยิปซี ซึ่งเป็นศาสตร์ยอดนิยมของคนชอบดวงเป็นที่นิยมและได้รับการยอมรับจากผู้คนทั่วโลก^๔ สำหรับชาวพุทธในสังคมไทยก็ให้ความสนใจเรื่องการพยากรณ์เป็นอย่างมาก ถือว่าการพยากรณ์โหราศาสตร์เข้ามามีบทบาทต่อวิถีชีวิตของคนไทย ในทุกมิติ ตั้งแต่มีชีวิตเกิดขึ้นจนกระทั่งตาย ในประเทศไทยมีศาสตร์การพยากรณ์แห่งไพ่ยิปซีลายไทย^๕ ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ในไพ่แต่ละใบมีความหมายของไพ่อย่างชัดเจน มีการตีความหน้าไพ่ที่โดดเด่น แต่ในการพยากรณ์

^๓ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2549) ดำเนินการสำรวจ “คนกรุงเทพฯกับการใช้บริการหมอดู” เดลินิวส์ (๑๑ กันยายน ๒๕๕๒), หน้า ๓.

^๔ ชุนทอง อสุณี ณ อยู่ยงยา, THE MASTER PIECE ดำเนินไพ่ยิปซี ๒๐ ปี ฉบับสมบูรณ์, สำนักพิมพ์ เพชรประกาย จำกัด. ๒๕๕๗, หน้า ๑๕-๑๙.

^๕ อาจารย์ศกทา ชินบัญญัติ, พยากรณ์ชะตาชีวิต รวม ๑๒ ราศี, สำนักพิมพ์ โดมโน เจอเนอเรชั่น จำกัด, หน้า ๑๘.

^๒ อ.จตุกก. (ไทย) ๒๑/๔๕/๗๕

ที่มีความแม่นยำนั้นต้องใช้ผู้ที่มีประสบการณ์ที่สามารถตีความหมายและโยงใยลักษณะของไฟทั้งได้หมดเป็นการดูดวงโดยอาศัยดาวของผู้รับการพยากรณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับอำนาจของดวงดาวของชีวิต ผู้ที่มาขอรับการพยากรณ์ต้องมีสมาธิในการเลือกไฟแต่ละใบจะขึ้นอยู่กับตำแหน่งและการวางไฟ ด้วยสัญลักษณ์ของภาพวาดนี้เองที่สามารถสื่อสารกับผู้ทำนายโชคชะตา การพยากรณ์ที่เป็นที่นิยมมากที่สุดแขนงหนึ่ง ในการทำนายทายทักของบรรดานักพยากรณ์ยังคงมีอิทธิพลต่อความรู้สึคนึกคิดและพฤติกรรมของคนไทยส่วนหนึ่งค่อนข้างมาก เพราะมีบุคคลสำคัญในสาขาอาชีพต่างๆ เช่น นักการเมือง นักแสดงที่มีชื่อเสียง และในกลุ่มบุคคลชั้นสังคมสูง ฯลฯ จึงเป็นศาสตร์ดูดวงยอดฮิตที่ผู้คนต่างนิยมเลือกใช้บริการ ในปัจจุบันการพยากรณ์ในไฟยิปซีลายไทยถูกจัดนำเสนอในรูปแบบต่างๆ เช่น การดูผ่านเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน หรือบริการอื่นๆ ในส่วนของผู้ที่ทำหน้าที่ของการพยากรณ์ คือ นักพยากรณ์เป็นการทำหน้าที่ คือ การปลอมประโลมและการให้กำลังใจให้คนที่กำลังประสบกับความทุกข์ในชีวิตให้มีความสุขสบายใจมากขึ้น สามารถรับมือกับปัญหาและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น ถึงแม้ว่าจะเป็นพยากรณ์จากการคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้า ที่อาจจะคาดเคลื่อนจากความเป็นจริงไปบ้างก็ตาม นับได้ว่ามีส่วนที่เป็นประโยชน์ที่ช่วยเตือนให้คนไม่ประมาทในชีวิต ดำเนินชีวิตได้อย่างไม่ย่อท้อ และสิ้นความหวัง ช่วยเร่งชวนขวยทำในสิ่งที่ดีงามในชีวิต

การพยากรณ์ไฟยิปซีลายไทยสามารถนำมาใช้เป็นสื่อกลางในการสื่อสาร

พุทธธรรม เป็นเครื่องมือในการที่จะสอดแทรกหลักธรรม และเผยแผ่หลักธรรมคำสอน ถือว่าจะเป็นประโยชน์อย่างมาก เหตุผลสำคัญที่สมควรนำหลักการพยากรณ์ไฟยิปซีลายไทยมาบูรณาการเชิงพุทธ เพื่อต้องการให้คนที่มาขอรับการพยากรณ์หันมาสนใจหลักธรรมคำสอนในทางพระพุทธศาสนาให้มากขึ้น มีความเข้าใจกับหลักธรรมอย่างถูกต้อง ถึงแม้ว่าผู้ที่นับพระพุทธศาสนาในสังคมไทยจะมีความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนที่แตกต่างกันไป ในหลายระดับ บางกลุ่มนับถือพระพุทธศาสนาตามบรรพบุรุษของตน บางกลุ่มอาจนับถือจากหลักธรรมคำสอนในพุทธธรรม ถือว่าการทำหน้าที่ของนักพยากรณ์มีส่วนช่วยให้มนุษย์หันมาทำความดีตามหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา และเป็นประโยชน์สามารถช่วยเหลือในด้านจิตใจของผู้ประสบกับความปัญหาชีวิต และนำไปประยุกต์ใช้ได้ อย่างเหมาะสม โดยนำหลักธรรมคำสอนต่างๆ สอดแทรก เชื่อมโยงสู่หลักธรรมคำสอนควบคู่ไปด้วยกัน โดยเน้นกรอบการพัฒนาตามหลักไตรสิกขา คือ สมาธิ ปัญญา เพื่อพัฒนากาย ความประพฤติ จิตใจ และปัญญา อย่างบูรณาการ คือ การมีวินัยในการดำเนินชีวิตที่ดีงามต่อตัวเองและผู้อื่น สมาธิ คือ มุ่งพัฒนาจิตใจให้เข้มแข็งอย่างมีคุณภาพ ปัญญา คือ การมีความรู้ที่ถูกต้อง มีศักยภาพในการคิดและแก้ปัญหา เพื่อเป็นการส่งเสริมแนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีงาม ถือว่าเป็นอุบายวิธีในการสั่งสอนมนุษย์ เข้าสู่ถึงหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา ซึ่งถือว่าไฟยิปซีลายไทยนั้นเป็นเครื่องมือหนึ่ง เพื่อให้ผู้คนได้เข้าใจเข้าถึงธรรมะได้ ในการพยากรณ์ไฟยิปซีบูรณาการเชิงพุทธ และยังเป็นการ

เผยแพร่พุทธธรรม เพื่อให้เข้ากับสภาพสังคมไทยในปัจจุบันได้อีกด้วย

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการพยากรณ์ไผ่ปี่ชี่ลายไทยเชิงพุทธบูรณาการ” สำหรับวัตถุประสงค์ที่ต้องการนำเสนอในบทความนี้มี ๓ ข้อ คือ

๑. เพื่อศึกษาแนวคิดการพยากรณ์ตามหลักโหราศาสตร์ไผ่ปี่ชี่ลายไทย

๒. เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวกับการพยากรณ์ไผ่ปี่ชี่ลายไทย

๓. เพื่อศึกษารูปแบบการพยากรณ์ไผ่ปี่ชี่ลายไทยเชิงพุทธบูรณาการ

๓. วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัยแบบมุ่งศึกษาเอกสารเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีขั้นตอนการศึกษาดังต่อไปนี้

๑. ศึกษาจากข้อมูลชั้นปฐมภูมิ (Primary sources) จากพระไตรปิฎก ภาษาบาลี และภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อรรถกถา ฎีกาอนุฎีกา และแนวคิดสำคัญๆ ที่เกี่ยวกับการพยากรณ์ในแง่มุมต่างๆ

๒. ศึกษาจากข้อมูลชั้นทุติยภูมิ (Secondary Sources) โดยศึกษาการพยากรณ์ไผ่ปี่ชี่ และในหนังสือ บทความวารสาร หนังสือพิมพ์ วิทยานิพนธ์ และผลวิจัยงานเขียนของนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางพระพุทธศาสนา เพื่อเป็นการอธิบายขยายความเนื้อหาเพิ่มขึ้น และให้ละเอียดชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๓. บูรณาการการพยากรณ์ไผ่ปี่ชี่กับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นแนวทางการพยากรณ์ไผ่ปี่ชี่ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้รับการพยากรณ์ โดยจะกำหนดประเด็นที่จะบูรณาการ ๓ ประเด็น คือ

๑) หลักการในการพยากรณ์ไผ่ปี่ชี่ลายไทย

๒) หลักพุทธธรรมที่ควรใช้ในการพยากรณ์ไผ่ปี่ชี่ลายไทย

๓) นำเสนอในการพยากรณ์ไผ่ปี่ชี่ลายไทยบูรณาการเชิงพุทธ

๔. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนี้ได้ค้นพบประเด็นที่ตอบวัตถุประสงค์ดังนี้

โหราศาสตร์มีความเป็นมายาวนาน โดยเฉพาะโหราศาสตร์ที่ใช้ดวงดาวในการทำนายนั้น กล่าวได้ว่ามีมาตั้งแต่มนุษย์เริ่มสังเกตดวงดาวบนท้องฟ้า ด้วยการบันทึกเก็บสถิติมาเป็นเวลานาน จึงเกิดเป็นศาสตร์ที่มีเนื้อหาเฉพาะขึ้น^๖ ในระยะแรกของโหราศาสตร์จะมีวิชาดาราศาสตร์รวมอยู่ด้วย เพราะตำแหน่งดวงดาวบนท้องฟ้ารู้ได้โดยอาศัยการคำนวณที่ซับซ้อน ต่อเมื่อวิชาดาราศาสตร์มีสิ่งที่ต้องศึกษามากขึ้น มีเนื้อหามากขึ้น จึงได้แยกไปเป็นอีกสาขาหนึ่งต่างหาก แนวคิดเรื่องโหราศาสตร์^๗ คือวิชาที่ด้วยการ

^๖ Simon & Schuster, *Webster's New World Dictionary*, (New York: Prentice Hall, 1994), P. 84.

^๗ พิศมัย ชำนาญเกิด, *ชะตาชีวิตลิขิตแห่งดวงดาว*, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บุ๊กแบงค์, ๒๕๔๖), หน้า ๑-๒.

พยากรณ์ อดีต ปัจจุบัน และอนาคตโดยอาศัยความรู้เรื่องดวงดาวเป็นหลัก มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงสถิติ มีความเกี่ยวกับพระพุทธศาสนามาอย่างยาวนาน มีธรรมชาติคล้ายกับศาสนาและถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการคลายทุกข์ในด้านต่างๆ ของชีวิตเสมอสมัยก่อนมักจะมีโหราหลวงประจำราชสำนักเรียกว่าพระโหราธิบดี^๘ หรืออธิบดีฝ่ายโหราศาสตร์ ความหมายอย่างกว้างและความหมายเฉพาะของโหราศาสตร์ ความหมายอย่างกว้างหมายถึงวิชาที่ว่าด้วยการทำนายทายทัก โดยอาศัยอุปกรณ์ และความหมายเฉพาะหมายถึงวิชาที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างดวงดาวบนท้องฟ้ากับเหตุการณ์และพฤติกรรมของมนุษย์หรือการทำนายทายทักที่ใช้ดวงดาวบนท้องฟ้าเป็นอุปกรณ์นั่นเอง ส่วนการทำนายด้วยอำนาจจิตหรือการอ้างอำนาจเทพไม่รวมอยู่ในความหมายของโหราศาสตร์

ไฟยิปซีลายไทย นับว่าเป็นโหราศาสตร์แขนงหนึ่งซึ่งนำไฟมาเป็นตัวกำหนดการพยากรณ์ ไฟยิปซีลายไทยสำหรับแรกของโลก ซึ่งนำเอาเรื่องราวในรามเกียรติ์มาเป็นอุปกรณ์ในการพยากรณ์ ซึ่งแต่ละใบออกแบบได้สวยงาม และความหมายของไฟนั้นตามตัวอยู่แล้วเช่น ไฟยิปซีเตอะชันคือพระอาทิตย์ ในจีนพระอาทิตย์คือไท่เอี้ยง ในอียิปต์คือเทพพระอาทิตย์ ในโรมันคือเทพอพอลโล ส่วนในไทยก็มีสุริยเทพเช่น ทั้งเทพ

^๘ พิศมัย ชำนาญเกิด, **ชะตาชีวิตลิขิตแห่งดวงดาว**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บุ๊กแบงค์, ๒๕๔๖), หน้า ๑-๒.

อาทิตย์ เทพพระจันทร์ เมื่อเชื่อมโยงให้ความหมายและเนื้อเรื่องสอดคล้องกัน ก็สามารถได้ไฟอีกสำหรับหนึ่ง ซึ่งเรื่องราวในไฟเป็นเรื่องราวของรามเกียรติ์ ซึ่งมีพระจันทร์ พระอังคาร พระพุธ พระพฤหัสบดี พระศุกร์ พระเสาร์ โดยเริ่มต้นที่ไฟแบบเมเจอร์ ๒๒ ใบ และไมเนอร์ อาร์คาน่า ๕๖ ใบ รวมเป็น ๗๘ ใบ ใช้เวลา ๑๒ ปีจึงเสร็จสิ้นเป็นไฟยิปซีชุดลายไทยที่เสร็จสมบูรณ์^๙ ค่าโครงของไฟลายไทยครั้งนี้ได้รับแรงบันดาลใจมาจากวรรณคดีรามเกียรติ์ ฉะนั้นการที่จะสามารถอ่านหน้าไฟและตีความหมายจากไฟได้ ผู้อ่านมีความจำเป็นในการเข้าใจที่มาที่ไปหรือเค้าโครงเรื่องรามเกียรติ์ ผนวกกับตัวละคร แต่ละฉากแต่ละตอน ทางผู้จัดเลยได้เรียบเรียงเนื้อหาโดยสังเขปเกี่ยวกับเรื่องรามเกียรติ์และตัวละครที่มีบทบาทสำคัญ^{๑๐} ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านทำความเข้าใจในความหมายของหน้าไฟได้ง่ายขึ้น รวมถึงจิตวิญญาณของไฟด้วย เพื่อจะสามารถสื่อสารได้อย่างลึกซึ้ง

พระพุทธรูปศาสนาไม่ใช่พูดเรื่องโหราศาสตร์ไว้ตรงๆ แต่ได้มีการกล่าวถึงเรื่องการล่วงรู้อดีต อนาคตของบุคคลซึ่งวิธีการ

^๙ คทา ชินบัญชา, **คู่มือไฟยิปซีไทยสำหรับแรกของโลก**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โมโน พับลิชชิ่ง, ๒๕๕๖), หน้า ๑๘๑.

^{๑๐} ดูรายละเอียดใน ส. พลายน้อย, **รามเกียรติ์ ฉบับมหาชน**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทสถาพรบุ๊คส์ จำกัด, ๒๕๕๓), หน้า ๑๒-๑๘.

ดังกล่าวนี้ เรียกว่า ญาณ^{๑๑} แต่ต่างกันที่วิธีการ
ทำนาย ญาณนั้นจะได้ผลที่แม่นยำถูกต้อง
มากกว่า เพราะไม่ได้ใช้หลักของการคาดคะเน
การเก็บรวบรวมในทางสถิติแต่ประการใด
ทั้งสิ้น หากนักโหราศาสตร์ต้องการคำทำนาย
ที่แม่นยำและเที่ยงตรงแล้ว ควรในเรื่องญาณ
ประกอบการทำนายด้วยจึงจะได้ผลสูงสุด

ซึ่งหลักธรรมที่สามารถบูรณาการกับการ
พยากรณ์โหราศาสตร์ไทยได้นั้น อยู่ที่
ความสามารถของผู้พยากรณ์ ผู้รับการ
พยากรณ์ และตามสถานการณ์ แต่หลักธรรม
ที่นำมาเสนอนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่สามารถ
นำมาประยุกต์ใช้ได้ทั้ง ๕ ด้าน คือ ๑. ด้าน
การเงิน ได้แก่ ทิกฎธัมมิกัตถประโยชน์ หลัก
โภควิภาค เป็นต้น ๒. ด้านการงาน ได้แก่
สัมมาอาชีวะ หลักอิทธิบาท ๔ ๓ ด้านความ
รัก ได้แก่ ฆราวาสธรรม ศีล ๕ ข้อ ๓ ๔.ด้าน
ครอบครัว ได้แก่ สันโดษ พรหมวิหาร ๔ ๕.
ด้านสุขภาพ ได้แก่ ความไม่ประมาท
หลักธรรมในโรคสูตร เป็นต้น

รูปแบบการพยากรณ์โหราศาสตร์ไทย
เชิงพุทธบูรณาการ

(๑) รูปแบบการพยากรณ์โหราศาสตร์
อาร์คาน่าชุดที่ ๑ เชิงพุทธบูรณาการของไฟ
เมเจอร์ อาร์คาร์รา มีทั้งหมด ๒๒ ใบ^{๑๒} แบ่ง

^{๑๑} พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต),
พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ.
(กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
๒๕๔๒), หน้า ๒๑๗-๒๑๘.

^{๑๒} คทา ชินปัญชร, คู่มือโหราศาสตร์ไทย
สำหรับแรกของโลก, (กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์โมโน พับลิชชิ่ง, ๒๕๕๖), หน้า ๑๐-
๑๑.

ออกเป็น ๕ ด้านคือ ๑.ด้านการเงินมี
หลักธรรมที่มาบูรณาการกับการพยากรณ์
ได้แก่ หลักทิวฏธัมมิกัตถะ^{๑๓} คือประโยชน์ใน
ปัจจุบัน ๔ อย่าง หลักธรรมในมงคลสูตรข้อ
ความมีศิลปะ หลักโลกธรรมฝ่ายอนิฏฐารมณ
คือ ฝ่ายที่มนุษย์ไม่พอใจมี ๔ ประการ
หลักสัพปุริสธรรม ๗ คือ ธรรมของสัตบุรุษมี
๗ ประการ และหลักโภควิภาค ๔ ประการ
๒.ด้านการงานมีหลักธรรมที่มาบูรณาการกับ
การพยากรณ์ได้แก่ หลักสัมมาอาชีวะ^{๑๔}
หมายถึง เลี้ยงชีพชอบ หลักอิทธิบาท ๔ ที่ให้
ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน
หลักธรรมในมงคลสูตรข้อ ความเป็นพหูสู คือ
เป็นผู้ฉลาดรู้ หลักโลกธรรมฝ่ายอนิฏฐารมณ
คือ ฝ่ายที่มนุษย์ไม่พอใจมี ๔ เรื่อง หลัก
ทศพิธราชธรรมซึ่งเป็นธรรมสำหรับนัก
ปกครองมี ๑๐ ข้อ หลักธรรมในมงคลสูตรข้อ
ปฏิรูปเทศคือ การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม
หลักธรรมในมงคลสูตรข้อ สุวาจ คือความเป็น
ผู้วางาย หลักอคติ ๔ เว้นมิถฉนวนฉิชา คือ
การค้าขายที่ผิด หรือไม่ชอบธรรม และหลัก
พรหมวิหาร ๔ ๓.ด้านความรักมีหลักธรรม
ที่มาบูรณาการกับการพยากรณ์ได้แก่ หลัก
ฆราวาสธรรม^{๑๕} คือคุณสมบัติของผู้ประสบ
ความสำเร็จในครอบครัว ศีล ๕ ข้อที่ ๓ ตั้งใจ
งดเว้นจากการประพฤติผิดในกาม หลักธรรม
ในมงคลสูตรข้อ ปฏิรูปเทศคือ การอยู่ในถิ่นที่
เหมาะสม หลักธรรมในมงคลสูตรข้อสันโดษ
หลักพรหมวิหาร ๔ หลักสทวารสันโดษคือยินดี
เฉพาะคู่ครองของตน หลักบุพเพสันนิวาส

^{๑๓} อ.อ.อรรถก. (ไทย) ๒๓/๕๔/๓๔๐.

^{๑๔} วิ.ม. (ไทย) ๔/๑๓/๒๑.

^{๑๕} ส.ส. (ไทย) ๑๕/๒๔๖/๓๕๔.

และหลักโลกธรรมฝ่ายอนิฏฐารมณ คือ ฝ่ายที่มนุษย์ไม่พอใจมี ๔ อย่าง ๔.ด้านครอบครัวมีหลักธรรมที่มาบูรณาการกับการพยากรณ์ ได้แก่ หลักธรรมในมงคลสูตรข้อ สันโดษ^{๑๖} หลักความกตัญญู^{๑๗} หลักธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ในธรรมบทว่า การได้อัตภาพเป็นมนุษย์เป็นการยาก หลักสฬารสันโดษคือยินดีเฉพาะคู่ครองของตน หลักฆราวาสธรรม คือคุณสมบัติของผู้ประสบความสำเร็จในครอบครัว และหลักธรรมในอาณนยสูตร ๔ ประการ ๕.ด้านสุขภาพมีหลักธรรมที่มาบูรณาการกับการพยากรณ์ ได้แก่ หลักความไม่ประมาท^{๑๘} และหลักธรรมในโรคสูตรตั้งได้อธิบายมาแล้ว

(๒) รูปแบบการพยากรณ์ไฟไมเนอร์ อาร์คาน่าชุดที่ ๒ ชุดคทา เชิงพุทธบูรณาการของไฟไมเนอร์ อาร์คาน่า มีทั้งหมด ๑๔ ใบ^{๑๙} แบ่งออกเป็น ๕ ด้านคือ ๑.ด้านการเงินมีหลักธรรมที่มาบูรณาการกับการพยากรณ์ ได้แก่ หลักทิวฐัมมิกัตถะ^{๒๐} คือประโยชน์ในปัจจุบัน ๔ อย่าง หลักโภควิภาค ๔ คือ หลักคำสอนที่สอนให้เรารู้จักแบ่งทรัพย์สินออกเป็น ๔ ส่วนมาบูรณาการในการดำเนินชีวิต ๒.ด้าน

พยากรณ์ได้แก่ ควรใช้หลักอิทธิบาท ๔^{๒๑} ที่ให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานหลักธรรมในมงคลสูตรข้อ ปฏิรูปเทศคือ การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม หลักมิตรมีอุปการะ เป็นมิตรมีใจดี มี ๔ ลักษณะ หลักธรรมในมงคลสูตรข้อ ความเป็นพหูสูต หลักสัมมาอาชีวะ หมายถึง เลี้ยงชีพชอบ หลักโลกธรรมฝ่ายอนิฏฐารมณ คือ ฝ่ายที่มนุษย์ไม่พอใจมี ๔ ประการมาบูรณาการในการทำงาน ๓.ด้านความรักเท่าที่ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคำพยากรณ์ไฟ ๑๔ ใบนี้ไม่มีการพยากรณ์เกี่ยวกับความรักเลย ๔.ด้านครอบครัวเท่าที่ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคำพยากรณ์ไฟ ๑๔ ใบนี้ไม่มีการพยากรณ์เกี่ยวกับครอบครัวเลย ๕.ด้านสุขภาพมีหลักธรรมที่มาบูรณาการกับการพยากรณ์ได้แก่ ควรใช้หลักความไม่ประมาท และหลักธรรมในโรคสูตร ได้แก่ ๑.โรคทางกาย คือ ๒.โรคทางใจมาบูรณาการในการใช้ชีวิตอย่างมีสติ

(๓) รูปแบบการพยากรณ์ไฟเมเจอร์ อาร์คาน่าชุดที่ ๓ ชุดตะบอง ๘. เชิงพุทธบูรณาการของไฟเมเจอร์ อาร์คาน่า มีทั้งหมด ๑๔ ใบ^{๒๒} แบ่งออกเป็น ๕ ด้านคือ ๑.ด้านการเงินมีหลักธรรมที่มาบูรณาการกับการพยากรณ์ได้แก่ หลักสัมมาอาชีวะ^{๒๓} หมายถึง เลี้ยงชีพชอบ หลักโภควิภาค ๔ คือ หลักคำสอนที่สอนให้เรารู้จักแบ่งทรัพย์สินออกเป็น ๔ ส่วนในการดำเนินชีวิตอย่างไม่ประมาท ๒.

^{๑๖} องทุก. (ไทย) ๒๐/๓๖๔/๑๐๘.

^{๑๗} องทุก. (ไทย) ๒๐/๓๖๔/๑๐๘.

^{๑๘} พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต)

พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๑๒, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๓๐.

^{๑๙} คทา ชินบัญชร, **คู่มือไฟอียิปต์ไทย**

สำหรับแรกของโลก, หน้า ๓๐-๓๑.

^{๒๐} อง.อภุจก. (ไทย) ๒๓/๕๔/๓๔๐.

^{๒๑} ที.สี. (ไทย) ๑๐/๒๘๗/๒๑๘.

^{๒๒} คทา ชินบัญชร, **คู่มือไฟอียิปต์ไทย**

สำหรับแรกของโลก, หน้า ๓๐-๓๑.

^{๒๓} อง.ปญจก. (ไทย) ๒๒/๑๗๗/๒๙๕.

ด้านกรงานมีหลักธรรมที่มำบูรณำการกัการพยำกรณ์ได้แก่ หลักพรหมวิหำร ๔ หลักกัทธิบำท ๔ ที่ให้ประสพควำมสำร็จในหน้ำที่กรงาน หลักธรรมในมงคลสูตรข้อ ปฎิรูปเทศคือ การอยู่ณถิ่นที่เหมำะสม หลักมิตรมืออุปการะควรวุ่นมิจฉำฉำชขำ คือ การค้ำขำยที่ผิดหรือไม่ชอบธรรม และหลักสัมมำอำชีวะหมำยถึง เลี้ยงชีพชอบในกรดำเนินชีวิต ๓. ดำนควำมรักรมีหลักธรรมที่มำบูรณำการกัการพยำกรณ์ได้แก่ หลักขรวัธธรรม คือ คุณสมบัตินของผู้ประสพควำมสำร็จในครอบคร้ว หลักธรรมในมงคลสูตรข้อสันโดษ หลักธรรมในทุติยสมชีวิสูตร หลักพรหมวิหำร ๔ และหลักสขำรสันโดษคือยินดีเฉพำะคู้ครองขงตนในกรดำเนินชีวิต ๔. ดำนครอบคร้วมีหลักธรรมที่มำบูรณำการกัการพยำกรณ์ได้แก่ หลักธรรมในอนันณยสูตร ๔ ประการ และหลักทิส ๖ ข้อปุรัตถิมทิส ทิสเบื่องหน้ำ ได้แก่ บิตำมำรตำที่จ้งต้องเลี้ยงดูบุตรให้เป็นคนดีของสังคม ๕. ดำนสุขภำพมีหลักธรรมที่มำบูรณำการกัการพยำกรณ์ได้แก่ หลักควำมไม่ประมำท และหลักธรรมในโรคสูตร ได้แก่ ๑.โรคทำงภำย คือ ๒.โรคทำงใจ มำบูรณำการในกรใช้ชีวิตอย่งมีสติและรอบคอบ

(๔) รุปแบบกรพยำกรณ์ไฟเมเจอร์ อ่ำรคำน่ำชุดที่ ๔ ชุดหอยสังข์ เข็งพุทธรูปรณำกรของไฟเมเจอร์ อ่ำรค่ำร่ำ มีท้งหมต ๑๔ ใบ^{๒๔} แบ่งออกเป็น ๕ ดำนคือ ๑.ดำนกรเงินมีหลักธรรมที่มำบูรณำการกัการพยำกรณ์ได้แก่ หลักโกควิภำค ๔ คือ หลักค้ำสอนที่

สอนให้เรำรู้จักแบ่งทรัพย์สินออกเป็น ๔ ส่วน หลักทิกุฐธัมมิกัตถะ คือประโยชน์ในปัจจุบัน ๔ อย่ง หลักโลกธรรมฝำยอนินิฐำรณม ๔ เรื่อง และหลักมิตรมืออุปการะ เป็นมิตรมีใจดี มำบูรณำการในกรดำเนินชีวิต ๒.ดำนกรงานมีหลักธรรมที่มำบูรณำการกัการพยำกรณ์ได้แก่ ควรรใช้หลักกัทธิบำท ๔ ที่ให้ประสพควำมสำร็จในหน้ำที่กรงาน หลักสัมมำอำชีวะ หมำยถึง เลี้ยงชีพชอบ หลักธรรมในมงคลสูตรข้อ ควำมมีศีลปะ และหลักพรหมวิหำร ๔ มำบูรณำการในกรทำงำน ๓.ดำนควำมรักรมีหลักธรรมที่มำบูรณำการกัการพยำกรณ์ได้แก่ หลักบุพเพสันนิวำสในกรดำเนินชีวิต ๓.ดำนครอบคร้วมีหลักธรรมที่มำบูรณำการกัการพยำกรณ์ได้แก่ หลักบุพเพสันนิวำสในกรดำเนินชีวิต ๕.ดำนสุขภำพมีหลักธรรมที่มำบูรณำการกัการพยำกรณ์ได้แก่ ควรรใช้หลักควำมไม่ประมำท และหลักธรรมในโรคสูตร ได้แก่ ๑.โรคทำงภำย คือ ๒.โรคทำงใจ มำบูรณำการในกรใช้ชีวิตอย่งมีสติและรอบคอบในกรดำเนินชีวิต

(๕) รุปแบบกรพยำกรณ์ไฟเมเจอร์ อ่ำรคำน่ำชุดที่ ๕ ชุดดอกบัว เข็งพุทธรูปรณำกรของไฟเมเจอร์ อ่ำรค่ำร่ำ มีท้งหมต ๑๔ ใบ^{๒๕} แบ่งออกเป็น ๕ ดำนคือ ๑. ดำนกรเงินมีหลักธรรมที่มำบูรณำการกัการพยำกรณ์ได้แก่ หลักทิกุฐธัมมิกัตถะ^{๒๖} คือประโยชน์ในปัจจุบัน ๔ อย่ง หลักโกควิภำค ๔ คือ หลักค้ำสอนที่สอนให้เรำรู้จักแบ่ง

^{๒๔} คทำ ชินบัญญัติ, คู่มือไฟยิปซีไทย ส่ำรบเรำกขงโลก, หน้ำ ๓๐-๓๑.

^{๒๕} คทำ ชินบัญญัติ, คู่มือไฟยิปซีไทย ส่ำรบเรำกขงโลก, หน้ำ ๓๐-๓๑.

^{๒๖} อง.อภุฎก. (ไทย) ๒๓/๕๔/๓๔๐.

ทรัพย์สินออกเป็น ๔ ส่วน และหลักธรรมใน
อานัญสูตร ๔ ประการที่ทำให้ผู้ครองเรือนมี
ความสุขมาบูรณาการในการดำเนินชีวิต ๒.
ด้านกรงานมีหลักธรรมที่มาบูรณาการกับการ
พยากรณ์ได้แก่ หลักธรรมในมงคลสูตรข้อ
ปฏิรูปเทศคือ การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม และ
หลักอิทธิบาท ๔ ที่ให้ประสบความสำเร็จใน
หน้าที่การงานมาบูรณาการในการทำงาน ๓.
ด้านความรักมีหลักธรรมที่มาบูรณาการกับ
การพยากรณ์ได้แก่ หลักสทราสันโดษคือยินดี
เฉพาะคู่ครองของตน หลักขรवासธรรมคือ
คุณสมบัติของผู้ประสบความสำเร็จใน
ครอบครัว หลักบุพเพสันนิวาส หลักธรรมใน
หุติยสมชีวีสูตร มงคลสูตรข้อว่าการสงเคราะห์
ภรรยา และหลักศีล ๕ ข้อที่ ๓ ตั้งใจงดเว้น
จากการประพฤติดมิดในกามมาบูรณาการใน
การดำเนินชีวิต ๔.ด้านครอบครัวมีหลักธรรม
ที่มาบูรณาการกับการพยากรณ์ได้แก่ หลัก
ขรवासธรรม คือคุณสมบัติของผู้ประสบ
ความสำเร็จในครอบครัว หลักธรรมในมงคล
สูตรข้อว่าการสงเคราะห์ภรรยา หลักทิส ๖
ข้อ^{๒๗} ปุริตถิมทิส ทิสเปื้องหน้า และหลัก
พรหมวิหาร ๔ มาบูรณาการในการดำเนินชีวิต
๕.ด้านสุขภาพมีหลักธรรมที่มาบูรณาการกับ
การพยากรณ์ได้แก่ โภชนะมัตตัญญูตาคือ
ความเป็นผู้รู้จักประมาณในการบริโภค และ
หลักธรรมในโรคสูตร ได้แก่ ๑.โรคทางกาย คือ
๒.โรคทางใจมาบูรณาการในการใช้ชีวิตอย่างมี
สติและรอบคอบในการดำเนินชีวิตอย่างมี
ความสุข

๕. สรุป

โหราศาสตร์เป็นศาสตร์ว่าด้วย
การศึกษาดวงดาวเพื่อการทำนายชะตาชีวิต
และเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยสังเกตดวงดาวและ
บันทึกเก็บเป็นสถิติตั้งแต่สมัยโบราณ ไผ่ยิปซี
ลายไทยเป็นศาสตร์พยากรณ์สำหรับแรกของ
โลกประดิษฐ์โดยอาจารย์คทา ชินบัญชร เป็น
คนแรกโดยประยุกต์เรื่องราวเกียรติเพื่อ
ประกอบคำอธิบายคล้ายกับไผ่ยิปซี ไผ่ยิปซี
ลายไทยมีทั้งหมด ๗๘ ใบ แบ่งเป็นไผ่เมเจอร์
๒๒ ใบ และไมเนอร์อาร์คาร์่า ๕๖ ใบ ผู้
พยากรณ์หน้าไฟและตีความหมายอย่าง
แม่นยำต้องมีความรู้และความเข้าใจจรณคดี
เรื่องราวเกียรติ ลักษณะบุคลิกของตัวละคร
และเหตุการณ์ซึ่งนำมาใช้เป็นหลักในการ
พยากรณ์ ยิ่งมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งก็จะ
พยากรณ์ได้อย่างแม่นยำ

หลักคำสอนของพระพุทธศาสนา
มุ่งเน้นเรื่องกฎแห่งกรรมและมีเป้าหมายเพื่อ
ดับทุกข์ โหราศาสตร์ด้านการพยากรณ์ไผ่ยิปซี
ลายไทย ผู้พยากรณ์สามารถนำหลักพุทธธรรม
มาประยุกต์และสอดแทรกในคำพยากรณ์
นำไปสู่การแก้ไขพฤติกรรมของและการดำเนิน
ชีวิต ความเชื่อ ซึ่งชาวไทยส่วนมากได้รับ
อิทธิพลความเชื่อด้านโหราศาสตร์อย่างมาก
และยังเป็นที่ยินยอมในปัจจุบัน ดังนั้นการ
พยากรณ์ไผ่ยิปซีลายไทยสามารถนำมาใช้เป็น
เครื่องมือที่จะสอดแทรกหลักธรรม และให้
ดำเนินตามหลักธรรม การทำความดีตามหลัก
คำสอนของพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นประโยชน์
ทั้งต่อบุคคลและสังคม หลักธรรมที่นำมา
บูรณาการกับการพยากรณ์ไผ่ยิปซีลายไทยทั้ง ๕
ด้าน คือ ๑. ด้านการเงิน ได้แก่ ทิกรฐัมมิกัตถ
ประโยชน์ หลักโภควิภาค เป็นต้น ๒. ด้านการ

^{๒๗} ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๒๖๖/๒๑๒.

งาน ได้แก่ สัมมาอาชีวะ หลักอิทธิบาท ๔ ๓
ด้านความรัก ได้แก่ ขรवासธรรม ศิล ๕ ข้อ
๓ ๔.ด้านครอบครัว ได้แก่ สันโดษ พรหม
วิหาร ๔ ๕.ด้านสุขภาพ ได้แก่ ความไม่
ประมาท หลักธรรมในโรคสูตร เป็นต้น

รูปแบบการพยากรณ์โหราศาสตร์ไทย
เชิงพุทธบูรณาการแบ่ง ๒ ชุด คือ ๑) ชุดหลัก
มี ๒๒ ใบ ๒) ชุดรองมีทั้งหมด ๕๖ ใบแบ่งเป็น
ชุดคชา ๑๔ ชุดถ้วย ๑๔ ใบ ชุดเหรียญ ๑๔
ชุดดาบ ๑๔ แบ่งการพยากรณ์ออกเป็น ๕
ด้านคือ ๑) ด้านการเงินมีหลักธรรมที่บูรณา
การคือ ทิฏฐธัมมิกัตถะ ๔ มงคลสูตรข้อความ
มีศิลปะ โลกธรรมฝ่ายอนิฏฐารมณ ๔ สัปปริส
ธรรม ๗ โภควิภาค ๔ ๒) ด้านการงานมี
หลักธรรมที่บูรณาการคือ หลักสัมมาอาชีวะ

อิทธิบาท ๔ มงคลสูตรข้อพหุสูตร โลกธรรม
ฝ่ายอนิฏฐารมณ ๔ ทศพิชราชธรรม ๑๐
มงคลสูตรข้อปฏิรูปเทศและสุวโจ อคติ ๔ เว้น
มิจฉาวณิชา และพรหมวิหาร ๔ ๓) ด้าน
ความรักมีหลักธรรมที่บูรณาการคือ หลัก
ขรवासธรรม ๔ ศิล ๕ ข้อที่ ๓ มงคลสูตรข้อ
ปฏิรูปเทศและสันโดษ พรหมวิหาร ๔ สหการ
สันโดษ หลักบุพเพสันนิวาส และโลกธรรม
ฝ่ายอนิฏฐารมณ ๔ ๔) ด้านครอบครัวมี
หลักธรรมที่บูรณาการคือ มงคลสูตรข้อ
สันโดษ กตัญญูกตเวที คติธรรมการเกิดเป็น
มนุษย์ได้ยาก สหการสันโดษ ขรवासธรรม ๔
๕) ด้านสุขภาพมีหลักธรรมที่บูรณาการ
คืออัปมาทธรรม และหลักธรรมในโรคสูตร

บรรณานุกรม

๑. คัมภีร์พระไตรปิฎกและหนังสือภาษาไทย

ขุนทอง อสุณี ฦ อยุธยา, THE MASTER PIECE ตำนานไผ่ยิปซี ๒๐ ปี ฉบับสมบูรณ์,
สำนักพิมพ์ เพชรประกาย จำกัด, ๒๕๕๗.

คทา ชินบัญญัติ, **คู่มือไผ่ยิปซีไทย** สำหรับแรกของโลก, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โมโน พับลิช
ซิ่ง, ๒๕๕๖.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๒,
(กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). **พุทธธรรม ฉบับปรับขยาย**. พิมพ์ครั้งที่ ๔๐.
กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิธรรมทานกุศลจิต, ๒๕๕๗.

พิศมัย ชำนาญเกิด, **ชะตาชีวิตลิขิตแห่งดวงดาว**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บุ๊กแบงค์,
๒๕๔๖.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2549) ดำเนิน การสำรวจ “คนกรุงเทพฯกับการใช้บริการหมอ” เดลินิวส์
(๑๑ กันยายน ๒๕๕๒

ส. พลายน้อย, **รามเกียรติ์ ฉบับมหาชน**, กรุงเทพมหานคร: บริษัทสถาพรบุ๊คส์ จำกัด, ๒๕๕๓.

๒. หนังสือภาษาอังกฤษ

Simon & Schuster, **Webster's New World Dictionary**, (New York: Prentice Hall,
1994.

